

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประเทศไทยยังคงดำรงความเป็นไท มาตราบนานเท่าทุกวันนี้ ก็ด้วยความเสียสละอันยิ่งใหญ่ของทหารผ่านศึกทั้งหลายที่ยอมสละเลือดเนื้อ และชีวิตเข้าต่อสู้กับอริราชศัตรูในการปกป้องผืนแผ่นดินไทยไว้ให้ลูกหลานได้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข แม้ว่าจะต้องสูญเสียชีวิต หรือพิการทุพพลภาพก็ตาม การเสียสละเพื่อชาตินี้ถือเป็นวีรกรรมที่น่ายกย่องสรรเสริญ และยังคงอยู่ในความทรงจำของประชาชนชาวไทยทุกผู้ทุกนาม

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือทหารผ่านศึก โดยมีการจัดตั้งองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งมีฐานะเป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล ดำเนินการ ในการดูแลช่วยเหลือกำลังพลทหารผ่านศึกและครอบครัว ในด้านการสวัสดิการ ด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการส่งเสริมอาชีพได้ดำเนินการตาม พระราชดำรัสตอนหนึ่งขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์ปัจจุบัน ที่ว่า “จงช่วยทหารผ่านศึก เพื่อให้เขาช่วยตนเองได้” จึงได้จัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้โดยการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้น ทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคซึ่งมีหลักสูตรต่าง ๆ เช่น วิชาชีพช่าง อุตสาหกรรม คหกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน และด้านเกษตรกรรมให้แก่ทหารผ่านศึกและครอบครัว

ประเทศไทย เกษตรกรรมถือว่าเป็นอาชีพหลักที่สำคัญ ผลผลิตทางการเกษตรเป็น รายได้หลักของประเทศ มีผลกระทบโดยตรงต่อสถานะเศรษฐกิจและสังคมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา หรือผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่ได้รับการศึกษาพอเพียง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการเกษตรที่จะมุ่งไปที่ต้นทุนต่ำสุด และกำไรสูงสุด และนำเทคโนโลยีทางการเกษตรสมัยใหม่ มาใช้ในการพัฒนาการผลิตของตน

การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นเป็นการให้การศึกษาสำหรับเกษตรกรในชนบทให้สามารถนำเทคโนโลยีเพื่อการผลิตสินค้าเกษตร และช่วยเหลือตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การดำเนินการที่ผ่านมาไม่ได้มีการสำรวจความต้องการที่แท้จริง (Felt Need) ของเกษตรกรในบางครั้งจึงไม่ตรงต่อความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและไม่ตรงกับอาชีพที่เขาเหล่านั้นทำอยู่หรือกำลังจะเริ่มทำ เมื่อได้รับการฝึกอบรมไปแล้วจึงไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศเขตหนาน หน่วยขึ้นตรงขององค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบให้การส่งเสริมแก่ ทหารนอกประจำการ ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารผ่านศึก ในพื้นที่จังหวัดหนาน มีนโยบายการส่งเสริมการค้าด้านการส่งเสริมอาชีพ ซึ่งในปัจจุบันกำลังจัดทำโครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม ให้แก่ทหารผ่านศึกและครอบครัว ให้ได้มีความรู้ ความสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาความต้องการการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรม ระยะสั้นของทหารผ่านศึกในจังหวัดหนาน เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมให้ตรงต่อความต้องการ โดยสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นของทหารผ่านศึกในจังหวัดหนาน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของทหารผ่านศึกเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลงานวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนจัด โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น และสอดคล้องกับความต้องการของทหารผ่านศึกต่อไป

สมมุติฐานของการวิจัย

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นของทหารผ่านศึกในจังหวัดหนาน พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้คือ 7 อำเภอ ซึ่งได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเวียงสา อำเภอท่าม่วง อำเภอปัว อำเภอบ้านหลวง อำเภอแม่จริม และอำเภอนาน้อย

ก. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1. สภาพเศรษฐกิจ

- รายได้ของครอบครัว
- ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตร

2. สภาพส่วนบุคคล

- อายุ
- สถานภาพการสมรส
- ระดับการศึกษา
- ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ข. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นในหลักสูตรต่างๆ ดังนี้

1. หลักสูตรพืชศาสตร์

- 1.1 การปลูกผัก
- 1.2 การปลูกไม้ดอก
- 1.3 การขยายพันธุ์พืช
- 1.4 การทำสวนผลไม้
- 1.5 การจัดสวนและการวางผังตกแต่งสถานที่
- 1.6 การใช้ยาปราบศัตรูพืช
- 1.7 การใช้ปุ๋ยเคมี
- 1.8 การปลูกพืชไร่
- 1.9 การจัดการดินและการใช้ดิน

2. หลักสูตรสัตวศาสตร์

- 2.1 การเลี้ยงสัตว์ปีก เช่น เป็ด ไก่ นกกระทา
- 2.2 การเลี้ยงสัตว์เล็ก เช่น กระต่าย สุกร
- 2.3 การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ เช่น โค กระบือ
- 2.4 การประมงน้ำจืด
- 2.5 โรคและการสุขาภิบาลสัตว์
- 2.6 อาหารและการให้อาหารสัตว์
- 2.7 การจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์ม

3. หลักสูตรช่างเกษตร

- 3.1 ไฟฟ้าในฟาร์ม
- 3.2 ประปาในฟาร์ม
- 3.3 การซ่อมบำรุงเครื่องยนต์เล็ก
- 3.4 การรังวัดพื้นที่
- 3.5 ช่างก่อสร้างในฟาร์ม
- 3.6 ช่างเชื่อม
- 3.7 การขับเคลื่อนยานพาหนะในฟาร์ม

นิยามศัพท์

“วิชาชีพเกษตรกรรม” หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ธุรกิจเกษตร และโภชนาการเกษตร รวมทั้งวิชาช่างเกษตรด้วย

“หลักสูตรระยะสั้น” หมายถึง หลักสูตรวิชาที่กำหนดให้สอนในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 15 วัน

“ทหารผ่านศึก” หมายถึง

(1) ทหารหรือบุคคล ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในราชการทหาร หรือบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดและได้กระทำหน้าที่นั้นในการสงครามหรือในการรบไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร หรือในการปราบปรามการจลาจล

(2) ทหารหรือบุคคลซึ่งทำการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรตามที่กระทรวงกลาโหม หรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด